

Parlamentul
Republicii Moldova

067.08 nr. 501
22.10.2020

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru interpretarea art. 1 din Codul Electoral
nr. 1381 din 21.11.1997, (republicat în Monitorul Oficial
al Republicii Moldova, 2017, nr. 451-463, art. 768)

(nr. 396 din 21.09.2020)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege sus-menționat, conform prevederilor art. 54 din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr. 797/1996 și ale Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și comunică următoarele.

I. Observații generale

1. Proiectul este înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către domnul Dinu Plîngău, deputat în Parlament în conformitate cu art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

Potrivit notei informative, scopul proiectului de lege este concretizarea noțiunii de „*concurenți electorali*” (art. 1 din Codul electoral nr. 1381/1997) în partea ce ține de alegerile prezidențiale.

În conformitate cu dispozițiile art. 66 lit. c) din Constituție, una din atribuțiile de bază ale Parlamentului, ca organ reprezentativ suprem și legislativ, este interpretarea legilor și asigurarea unității reglementărilor legislative pe întreg teritoriul țării. Astfel, Legea Supremă a investit Parlamentul cu dreptul de interpretare oficială a legilor adoptate.

Prin urmare, subiectul abordat în prezentul proiect de lege ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu prevederile din Constituție.

2. Referitor la procedura de înaintare spre examinare în Parlament, atenționăm că:

- potrivit art. 47 alin. (6) din Regulamentul Parlamentului, la proiect de act legislativ se anexează rezultatele expertizelor și cercetărilor efectuate, precum și rezultatele consultărilor publice (remarcăm lipsa acestora);

- conform art. 58 din Regulamentul Parlamentului proiectele de acte legislative și propunerile legislative înaintate de deputați se remit Guvernului spre avizare.

3. Interpretarea actelor legislative reprezintă un sistem de operațiuni logice, prin care se explică sensul exact și complet al dispozițiilor normative și se oferă soluții juridice pentru realizarea întocmai a normelor de drept.

Conform art. 71 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 la interpretarea actului normativ se ține cont de nota informativă care a însoțit proiectul actului normativ respectiv și de alte documente care permit identificarea voinței autorității publice care a adoptat, a aprobat sau a emis actul normativ. În aceste condiții, remarcăm caracterul general al conținutului notei informative ce însoțește proiectul dat și lipsa unor informații/exemple concrete în textul acesteia cu referire la subiectul abordat.

4. Potrivit practicii jurisdicției constituționale atenționăm că, prin Hotărârea nr. 20/2006 Curtea Constituțională a subliniat că la determinarea necesității examinării proiectelor legilor de interpretare se va ține cont de următoarele criterii:

a) respectării voinței (poziției) inițiale a legislatorului, adică asupra faptului a fost sau nu a fost schimbat conceptul normei interpretate;

b) denaturării voinței inițiale a legislatorului și impactului asupra normei în întregime;

c) instituirii unei norme noi, modificării sau anulării normei legale în vigoare;

În aceste condiții remarcăm că, nota informativă la proiect nu conține informații concrete privind constatarea unor situații de aplicare diferită sau de tălmăciri diferite/eronate a sensului normei interpretate, care ar permite determinarea oportunității de adoptare a proiectului de lege.

5. Atragem atenția la prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr. 20/2006 pentru controlul constituționalității unor dispoziții din Legea pentru interpretarea prevederilor unor acte legislative nr. 245-XVI din 20 octombrie 2005 unde este prevăzut că, **scopul interpretării constă în clarificarea normei de drept** prin elucidarea conținutului exact al acesteia și constituie o premisă a aplicării corecte a normelor juridice. Anterior, în Hotărârea nr. 61/1999 pentru controlul constituționalității Hotărârii Parlamentului nr. 432-XIV din 10 iunie 1999 "Privind asigurarea unității aplicării unor prevederi ale Codului electoral" și Hotărârea nr. 16/2002 privind excepția de neconstituționalitate a Legii nr. 1186-XIV din 27 iulie 2000 "Cu privire la interpretarea art. 12 alin. (4) subalin. (9) din Codul funciar" Curtea Constituțională a remarcat că, **legea de interpretare nu stabilește norme noi, nu modifică și nu completează legea interpretată**, ea trebuie doar să limpezească înțelesul acesteia, ascuns într-o redactare insuficient de clară.

6. În contextul subiectului abordat prin prezentul proiect de lege ținem să menționăm că, în scopul asigurării aplicării uniforme a prevederilor Codului electoral nr. 1381/1997, la 15 septembrie 2020, prin Hotărârea nr. CEC 8/2796 Comisia Electorală a fost adoptată Circulara despre modalitatea de primire a donațiilor și de efectuare a cheltuielilor de către concurenții electorali la alegerile prezidențiale din 1 noiembrie 2020 unde este prevăzut expres că – „*În cazul alegerilor prezidențiale, partidele politice nu au calitatea de concurent electoral*”.

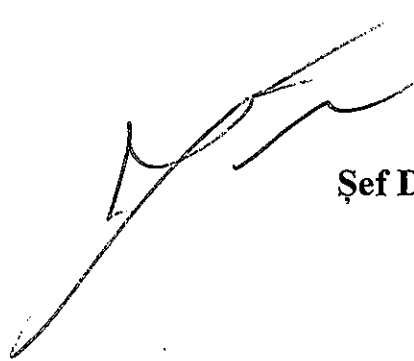
II. Observații de ordin tehnico-juridic.

1. Ținând cont de faptul că proiectul de lege vizează conținutul unei singure noțiuni din cuprinsul art. 1 al Codului electoral, în vederea respectării exigențelor art. 42 și art. 54 din Legea nr. 100/2017, deoarece, conform normelor menționate sursa de publicare nu se include în titlul proiectului actului normativ, recomandăm expunerea denumirii proiectului de lege într-o redacție nouă, cum ar fi:

„lege privind interpretarea noțiunii de „concurenți electorali” din articolul 1 al Codului electoral nr. 1381/1997 ”.

2. În temeiul normei art. 44 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, clauza de adoptare al proiectului dat urmează a fi completată cu textul: „*În temeiul art. 66 lit. c) din Constituția Republicii Moldova*”.

3. În ceea ce privește termenul de intrare în vigoare a proiectului de lege stabilit la **Articolul II** din proiect remarcăm norma art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 unde este stabilit că „*actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării*”.

Ion Creangă,
Șef Direcție generală juridică

ex. Elena Geru
tel. 820-580